

KENMERK: B/14/8132/TU

DATUM: 18 februari 2014

ONDERWERP: Reactie op consultatie voorontwerp Algemeen Pensioenfonds

Inleiding

Met grote interesse hebben wij kennis genomen van het voorontwerp wat betreft het Algemeen Pensioenfonds. Ondanks de inspanningen die sommige bedrijfstakpensioenfondsen laten zien, kunnen veel liquiderende pensioenfondsen op dit moment alleen terecht op de markt van verzekeraars. Tegelijkertijd is het aanbod van verzekeraars dat open staat voor overname van collectieve contracten niet groot. Werkgevers en werknemers zien zich derhalve genoodzaakt om vanuit een ongunstige onderhandelingsituatie hun collectieve not-for-profit voorziening bij een commerciële verzekeraar onder te brengen. Een besluit dat doorgaans niet in het belang van de deelnemers is en helaas vooralsnog onomkeerbaar. De introductie van het Algemeen Pensioenfonds waardoor er een alternatief geboden wordt voor werkgevers en werknemers, juichen wij dan ook toe. Wel is er uiteraard een aantal punten dat bij de introductie van het Algemeen Pensioenfonds aandacht vereist. Ons inziens zijn dit logische en eenvoudige aanpassingen waardoor het Algemeen Pensioenfonds een functioneel en wenselijk alternatief kan zijn voor de pensioenfondsen in liquidatie.

Snelheid

De Pensioenfondsen die in liquidatie zijn danwel liquidatie overwegen, geven allemaal aan dat ze, gelet op alle verplicht te implementeren wijzigingen per 1 januari 2015, uiterlijk per die datum de overdracht volbracht willen hebben. Hoewel er brede interesse is bij deze pensioenfondsen in het Algemeen Pensioenfonds als alternatief, kan het zijn dat het alternatief voor de liquiderende fondsen te laat komt. Wij willen u dan ook verzoeken deze pensioenfondsen tegemoet te komen.

Zo zou het mogelijk moeten zijn dat DNB de toetsing voor de vergunning reeds in 2014 kan doen zodat de eerste Algemene Pensioenfondsen per 1 januari 2015 daadwerkelijk van start kunnen gaan. Daarnaast dringen wij er op aan dat bij de overgangs- en inwerkingtredingsbepalingen bij het nieuwe FTK en de nieuwe communicatievoorschriften expliciet aandacht wordt besteed aan de bijzondere situatie van de pensioenfondsen die in liquidatie zijn.

Not-for-profit doelstelling

Alhoewel pensioenfondsen op het moment rechtsvormvrij zijn, constateren we bij de pensioenfondsen grote terughoudendheid richting een op profit gericht Algemeen Pensioenfonds. En eerlijk is eerlijk, een Algemeen Pensioenfonds als commerciële profit-instelling is moeilijk verenigbaar met de not-for-profit filosofie van de huidige pensioenfondsen. De pensioenfondsen in liquidatie, maar ook de fondsen niet in liquidatie, vinden een profit-instelling op dit moment dan ook niet passend. Mede gelet op de snelheid en het gegeven dat iedere discussie zijn eigen tijdvak verdient, heeft het de voorkeur het Algemeen Pensioenfonds vooralsnog als not-for-profit instelling te laten functioneren. Meerdere partijen hebben bij ons aangegeven dat zij interesse hebben in het oprichten van een not-for-profit Algemeen Pensioenfonds. De vraag of een pensioenfonds een profit-instelling zou moeten kunnen zijn, kan dus beter in de toekomstdiscussie betrokken worden.

Geen nadere eisen bestuursmodel

Sinds 1 juli 2013 hebben pensioenfondsen de wettelijke mogelijkheid uit één van de vijf wettelijke bestuursmodellen het model te kiezen dat het beste bij de karakteristieken van het betreffende pensioenfonds past. In het verleden hebben we, bijvoorbeeld bij het multi-ondernemingspensioenfonds, kunnen constateren dat het opleggen van nadere beperkingen of verplichtingen aan het bestuursmodel niet productief is. Sterker nog, het multi-ondernemingspensioenfonds is door het stellen van nadere eisen in het verleden juist onnodig onaantrekkelijk gemaakt en heeft nooit de rol kunnen spelen die wij voor ogen hadden. Lerend van het verleden zijn wij van opvatting dat er wat betreft het Algemeen Pensioenfonds geen nadere eisen of beperkingen moeten gelden wat betreft het bestuursmodel. Dat een Algemeen Pensioenfonds daarentegen net als een bedrijfstakpensioenfonds verplicht over een Raad van Toezicht moet beschikken, is wat ons betreft een vanzelfsprekendheid.

Ook mogelijk voor beroepspensioenfondsen en bedrijfstakpensioenfondsen

We constateren dat het niet uitsluitend ondernemingspensioenfondsen betreffen die liquidatie overwegen. Ook beroepspensioenfondsen en bedrijfstakpensioenfondsen kampen met dezelfde problematiek als de ondernemingspensioenfondsen. Alle soorten pensioenfondsen zouden dan ook toegang moeten hebben tot het Algemeen Pensioenfonds. In deze context willen wij ook nadrukkelijk de situatie van slapende pensioenfondsen onder de aandacht brengen. Op dit moment is het zo dat pensioenfondsen die geen premie ontvangen bij onderdekking verplicht hun verplichting elders moeten onderbrengen. Ook deze specifieke groep pensioenfondsen zou de mogelijkheid moeten hebben de regeling bij een Algemeen Pensioenfonds onder te brengen.

Verplichtstelling

Uit het voorontwerp blijkt de relatie tussen het Algemeen Pensioenfonds en de Wet BPF 2000 naar onze opvatting onvoldoende. Duidelijkheid hierover is gewenst. Wij zijn niet ten principale tegen de mogelijkheid dat een Algemeen Pensioenfonds een pensioenregeling overeenkomstig de Wet BPF 2000 zou uitvoeren. Wij zijn ons er echter ook van bewust dat het onderzoeken van mogelijkheden hiervoor tot de nodige discussie, en daarmee tijdsverlies, zal leiden. Tijdsverlies die veel pensioenfondsen zich nu niet kunnen veroorloven. Om die reden pleiten wij nu voor helderheid over de positie van met name die bedrijfstakpensioenfondsen die zowel verplichtgestelde als niet-verplichtgestelde bedrijfstakken onder hun hoede hebben. En voorts een focus op snelle besluitvorming.

Toezicht

De voorwaarden waaraan voldaan moet worden om een vergunning te verkrijgen, moeten vooraf bekend en transparant zijn. De toezichthouder een algemene bevoegdheid geven om aanvullende eisen te stellen, past niet in een transparant en overzichtelijk vergunningentraject. In het voorontwerp lijkt er verder een goed evenwicht gevonden te zijn tussen enerzijds het faciliteren van goed toezicht en anderzijds de toezichteisen overzichtelijk te houden. Verdere verzwaring van de toezichteisen zou ons inziens het Algemeen Pensioenfonds onnodig onaantrekkelijk maken. Ook in dit kader wijzen wij op de 'paarse krokodil' van de pensioenfondsensector.

In het kader van de consolidatie van de sector kan zonder enige aarzeling gesteld worden dat de procedurevereisten voor pensioenfondsen bij de Autoriteit Consument en Markt onnodige en zeer bezwaarlijke drempels opwerpen voor pensioenfondsen.

Artikelsgewijze opmerkingen

Op ambtelijk niveau zullen we onze nadere toelichtingen artikelsgewijs doorgeven.

Conclusie

De Pensioenfederatie staat zeer positief ten opzichte van de voorgenomen introductie van het Algemeen Pensioenfonds. Wel ziet de Pensioenfederatie nog enige mogelijkheden tot verbetering van het voorontwerp:

- Het Algemeen Pensioenfonds moet ook voor de huidige pensioenfondsen in liquidatie een alternatief zijn. Een snelle introductie is daarom cruciaal;
- Het Algemeen Pensioenfonds mag institutioneel geen andere belangen hebben dan diens deelnemers en gepensioneerden. Dat een pensioenfonds een winstoogmerk ten behoeve van andere aandeelhouders zou hebben, is daarom op het moment niet aan de orde;
- Een Algemeen Pensioenfonds moet net als andere pensioenfondsen toegang hebben tot het hele palet van bestuursmodellen. Beperkingen hierin zijn onnodig en onwenselijk;
- Een Algemeen Pensioenfonds moet voor alle soorten en maten pensioenfondsen toegankelijk zijn. Er moet helderheid komen over de positie van met name die bedrijfstakpensioenfondsen die zowel verplichtgestelde als niet-verplichtgestelde bedrijfstakken onder hun hoede hebben;
- Transparant en overzichtelijk toezicht is cruciaal voor de introductie. Daar waar goed toezicht wenselijk is, mag dit nooit zodanig bezwarend zijn dat hierdoor een succesvolle introductie van het Algemeen Pensioenfonds belemmerd wordt.